



Norges miljø og biovitenskapelige universitet

Handelshøgskolen

Eksamen i: **ECN 122 – Introduksjon til makroøkonomi II**
Onsdag 24. mai kl. 14:00 2023 (3,5 timer)
Dette er oppgavene for **del 1 (fleirvalg)**

Verktøy: **Alle, men krever individuell besvarelse uten hjelp fra andre. Samarbeid eller hjelp fra andre som avsløres, blir handtert som fusk. Disse oppgavene er laga slik at det skal være liten hjelp ved å bruke ChatGPT og tilsvarende verktøy.**

Fagansvarlig: Eirik Romstad. Tekniske problemer på eksamen meldes IT (tlf. 6723 0555)

Ekstern kontrollør av oppgaveteksten: Bjarne Ytterhus, Handelshøyskolen BI

Les instruksene under nøye:

- Eksamen har tre hoveddeler (poeng og anbefalt tid i parentes): (1): 30 fleirvalgsspørsmål (30 poeng, maks 70 minutt), (2) fem grafiske analyser (20 poeng) og (3) fem analytiske spørsmål (50 poeng). **Totalt antall poeng er 100.**
- Del 1 omfatter 30 fleirvalgsspørsmål med tilfeldig rekkefølge og orden på svaralternativa.
- **Marker for valgt svaralternativ – kun et svaralternativ per spørsmål. Hvert spørsmål teller 1.0 poeng. Det er ikke fratrukk for feil svar på et spørsmål.**
- Del 2 og 3 kommer som egen samla del når du er ferdig med denne delen (del 1). Når du har åpna del 2 og 3, kan du ikke gå tilbake til del 1 (denne delen).
- **Når du har sendt inn del 1, kan du gå til del 2 og 3 i WiseFlow med følgende forbehold: Oppgaveteksten for del 2 og 3 åpner først 10 minutt etter start på eksamen.**

Lykke til!

DEL 1: Fleirvalg (30 POENG – ETT svaralternativ – verdt 1 poeng)

1. Handlingsregelen sier at:
 - a. Overskuddet fra petroleumsvirksomheten skal investeres internasjonalt
 - b. Man kan ikke overføre meir til statsbudsjettet enn tilførselen av midler til fondet. Slik opprettholdes forventningsverdien av fondet
 - c. Man kan ikke overføre meir til statsbudsjettet fra Pensjonsfond utland enn at verdien til fondet forventes å bli opprettholdt
 - d. Bruken av oljepenger i norsk økonomi må være liten nok til å unngå Hollandsk syke
2. Hollandsk syke innebærer at:
 - a. Statsbudsjettet er for ekspansivt slik at økonomien trues av inflasjon
 - b. Inntektene fra en ikke-fornybar naturressurs gjør at lønnsnivået blir for høgt
 - c. Konkurransetsatt sektor i et land rammes av at landet overforbruker inntektene fra en ikke-fornybar naturressurs
 - d. Inntektene fra en ikke-fornybar naturressurs gjør at egen valuta blir for sterk
3. *BNP/innbygger* er det mest brukte velferds målet i makroøkonomi fordi:
 - a. Det er et fullstendig velferds mål
 - b. Det er sammenliknbart med tilsvarende estimat fra tidligere år, spesielt for samme land
 - c. Det er lett å rekne ut
 - d. Alle land følger samme praksis ved utrekning
4. BNP for en åpen økonomi skrives ofte som:
 - a. $Y = C + I + G + NX$
 - b. $Y = C + I + G + Q - X$
 - c. $Y = C + I + G$
 - d. $Y = \text{Arbeidsinntekt} + \text{kapitalinntekt} - \text{kapitalslitet}$
5. Netto nasjonalprodukt, *NNP*, er:
 - a. BNP – miljøkostnader
 - b. BNP korrigert for endring befolkning
 - c. BNP – kapital slit
 - d. BNP – endring i nasjonalformuen
6. Når en økonomi befinner seg på *produksjonsmulighetsfronten* er:
 - a. Det skalafordeler (stordriftsfordeler)
 - b. Det naturgitte eller komparative fortrinn
 - c. Alle produksjonsfaktorene fullt utnyttet
 - d. Denne økonomien i en lågkonjunktur
7. S-sektor omhandler næringer:
 - a. Der produksjonen må skje nært der forbruket skjer
 - b. Med skjermingsstøtte, f.eks. jordbruket
 - c. Med meir omfattende offentlige reguleringer enn for andre næringer
 - d. Som er spesielt utsatt for sentralisering
8. Anta null kostnader ved omfordeling. Da auker samfunnsnyttan ved omfordeling:
 - a. Alltid
 - b. Når den samfunnsmessige velferdsfunksjonen er konkav
 - c. Når den samfunnsmessige velferdsfunksjonen er lineær
 - d. Når forskjellene er store

9. Høg sosial mobilitet innebærer at:
- Arv og bakgrunn er betyr lite for sosioøkonomisk rangering
 - Flyttemønstre bestemmes av sosial bakgrunn
 - Kostnadene med å skifte sosial klasse er høge
 - Det er vanskelig å skifte sosioøkonomisk klasse
10. Restriktiv finanspolitikk innebærer at:
- $T < G$
 - $T > G$
 - Styringsrenta auker
 - Reservekravet strammes inn
11. Under en deflasjon:
- Kjøper husholdningene meir i dag
 - Utsetter husholdningene kjøp av nødvendige varer som mat
 - Utsetter husholdningene kjøp av varige konsumgoder
 - Reduserer husholdningene sparinga
12. Ekspansiv pengepolitikk innebærer bl.a.:
- Lågare skatter
 - Sentralbanken selger pengemarkedsobligasjoner
 - Direkte tilskott til fattige husholdninger
 - Lågare styringsrente
13. Forholdet mellom inflasjon og arbeidsløyse kan uttrykkes gjennom:
- Phillipskurver
 - Lønnskurver
 - Priskurver
 - Konsumprisindeksen
14. Ei av årsakene til den høge inflasjonen vi har i Norge for tida er:
- Likviditetsfella
 - Låg verdi på den norske krona
 - Restriktiv finanspolitikk
 - Positiv handelsbalanse med utlandet
15. Følgende forhold har **vært mest viktig** for veksten i *BNP/innbygger* i Norge etter 1945:
- Marshallhjelpa
 - Olje- og gassektoren
 - Overgangen fra planøkonomi til markedsøkonomi
 - Vilje og evne til omstilling
16. Timelønna henger nøye sammen med:
- Avkastning på investeringer
 - Arbeidsproduktiviteten
 - Konkurransen i varemarkedene
 - Styringsrenta
17. Konsumfunksjonen i makro skrives ofte som $C = a + b(Y - T)$, der $(Y - T)$ uttrykker:
- Marginale konsumtilbøyelighet
 - Spareraten
 - Disponibel inntekt
 - Basisforbruket

18. Under *langvarig fallende marginal konsumtilbøyelighet* er det mest egna virkemidlet å:
- Auke det offentlige forbruket
 - Senke skattene
 - Auke styringsrenta
 - Avvente situasjonen
19. Viss den marginale konsumtilbøyeligheten er 0,75:
- Er spareraten $< 0,25$
 - Er spareraten lik 0,25
 - Er sprarerate $> 0,25$
 - Kan spareraten ikke bestemmes uten at skatt på inntekt er kjent
20. Etterspørselskurva i et arbeidsmarked gjenspeiler:
- Arbeidsproduktiviteten
 - Konkurransen i arbeidsmarkedene
 - Alternativverdien av tid til arbeidstakerne
 - Hvor lett det er for næringslivet å omstille seg
21. Virkningene av forvernta inflasjon i lønnsforhandlingene blir direkte fanga opp av:
- Solowmodellen
 - Phillipskurver
 - IS-LM rammeverket
 - Lønnskampmodellen (inntektskampmodellen)
22. Av alternativa under har ...fyll inn ... minst negativ virkning på viljen til å jobbe overtid og samtidig utjamner forskjeller.
- Inntektsskatt
 - Formueskatt
 - Arveavgift
 - Meirverdiavgift (MVA)
23. Blant alternativa under reduserer ... fyll inn ... inflasjonen.
- Salg av pengemarkedsobligasjoner
 - Lågere samla skattetrykk
 - Lågere styringsrente
 - Høgere offentlig forbruk
24. Når nødvendige goder som mat og elektrisitet blir dyrere:
- Auker boligprisene
 - Auker sparinga
 - Er de negative virkningene spesielt store for høginnteksgruppene
 - Faller etterspørselen etter andre varer og tjenester
25. Ei ulempe med *frontfagsmodellen* er at:
- Omstillinga i norsk økonomi kan bli lågere enn den burde være
 - Lønnsveksten i S-sektor kan bli for høg
 - Den gir K-sektor ei mindre rolle enn den burde ha i norsk økonomi
 - Skattene må auke for å finansiere høgere utgifter til pensjon
26. Kjerneinflasjon er:
- Inflasjon på viktige varer som mat og energi
 - Konsumprisindeksen justert for endringer i verdien av egen valuta
 - Konsumprisindeksen der avgifter og energipriser er utelatt fra utrekningene
 - Den langsiktige trenden i inflasjonen

27. Den forventa *ønska* effekten av ekspansiv finanspolitikk er størst når økonomien er utsatt for et:
- Positivt tilbudssidesjokk
 - Negativt tilbudssidesjokk
 - Positivt etterspørselsjokk
 - Negativt etterspørselsjokk
28. Fra midten av 90-tallet og fram mot 205-16 holdt Kina verdien av egen valuta kunstig låg for styrke eksportnæringene. Et problem med å holde egen valuta kunstig låg er at:
- Husholdningene opplever at de er rikere enn det som er den faktiske situasjonen
 - Økonomien blir for avhengig av eksport og derfor meir sårbar ved internasjonale kriser
 - Det blir vanskeligere å trekke til seg investorer fra utlandet
 - Spørsmålet er feil – positiv balanse i utenrikshandelen er alltid bra for en økonomi
29. Den klassiske definisjonen på likvide penger betyr stadig mindre i norsk pengepolitikk fordi:
- Norsk økonomi blir stadig meir internasjonal og betydninga av valutakurser bli viktigere
 - Det ikke er noen fare for likviditetsfella i Norge
 - Norsk økonomi utvikler seg i retning av et samfunn der kontanter blir mindre viktig mens likviditetsstyring blir viktigere
 - “Oljefondet” representerer en ekstra tilgang på penger når det er nødvendig, noe som vi har sett både gjennom koronakrisa og dagens strømstøtteordninger
30. I et **langsiktig perspektiv** bidrar generelle tiltak for å bedre forholda for næringslivet vanligvis meir til økonomisk vekst enn storstilt statlig satsing på enkeltsektorer fordi:
- Slike program kan fortrenge private investeringer
 - “Staten” har dårligere kunnskap om framtida enn private næringsdrivende
 - Det auker den offentlige andelen av BNP
 - Det auker den statlige gjelda